Introduction to פרק שלישיי אצר להם הצצונה

5.3.1

28a (משנה א') → 29a (תפלתן נשמעת)

Introductory note: this chapter begins our formal study of סדר יומא, interspersed throughout are descriptions and prescriptions regarding the daily משנה. Since the משנה follows a chronological order, we begin with the time of the שחיטת in the morning.

```
וביום השמיני ימול בשר ערלתו: ויקרא יב, ג
                                                                          וַיַּשֶׁכֶּם אבַרָהַם בַּבּקר וַיַּחַבֹּשׁ אֵת חַמֹרוֹ.. בראשית כב, ג
                                                                                                                                                  (2
                                                                                           לַךְ וְאָסַפְתָּ אֶת זְקְנֵי יִשְׂרָאֵל... שמות ג, טז
                                                                                                                                                  (3
    וַיּאמֶר ה' אֶל מֹשֶה אֶסְפָּה לִי שִבְעִים אִישׁ מִזּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָדַעְתָּ כִּי הֵם זִקְנֵי הָעָם וְשֹׁטְרָיו... במדבר יא, טז
                                                                                                                                                 (4
                                                             ואברהם זָקוֹ בַּא בַּיָמִים וה' בַּרָךְ אֶת אַבְרָהַם בַּכֹּל: בראשית כד, א
                                                                                                                                                  (5
וְיָהִי כִּי זָקוֹ יִצְחָק וַתְּכָהִין עִינִיו מֵרָאת וַיִּקְרָא אָת עשׁו בְּנוֹ הַגִּדֹל וַיֹּאמֶר אָלִיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אָלִיו הְנֵנִי. בראשית כז, א
                                                                                                                                                  (6
                      ועיני ישראל בּבדו מוּקן לא יוֹכַל לָרָאוֹת וַיִּגֵּשׁ אֹתָם אַלָיו וַיִּשֵּׁק לָהֶם וַיִּחַבֶּק לָהֶם: בראשית מח,י
                                                                                                                                                  (7
                         וֹיּאמֵר אֲבָרָהָם אֵל עַבְדּוֹ זָקָן בֵּיתוֹ הַמֹּשֵׁל בִּכָל אֲשֵׁר לוֹ שִׁים נָא יָדְדְּ תַּחַת יְרֵכִי: בראשית כד, ב
                                                                                                                                                  (8
             וַיּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנִי ה' מַה תִּתֶּן לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵדְ עֲרִירִי וּבֶן מֶשֶׁק בֵּיֹתִי הוּא דַּמֶשֶׂק אֲלִיעָזֶר: בראשית טו, ב
                                                                                                                                                  (9
                                    ַעֶקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי וִיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְהִּי מִצְוֹתֵי חַקּוֹתִי וְתוֹרתִי: בראשית כו, ה
                                                                                                                                                 (10
                                                                               לַמְנַצֵּחַ עַל אַיֵּלֶת הַשְּׁחֵר מִזְמוֹר לְדַוְד: תהלים כב, א
```

- I. משנה א'-ב': first preparations
 - a. ממונה : דבן כה"ג) sent a lookout to identify time for תמיד
 - i. מזבח states ברקאי (shining i.e. the מזבח is in the light)
 - ii. מתיא בן חרש: "visibility south to חברון"
 - 1. ברקאי בחברון ,עלה ברקאי ,ברק ברקאי dispute as to the declaration: ברייתא
 - 2. Or: האיר כל המזרח עד חברון (and people have gone out to hire day-laborers)
 - iii. Reason for lookout: once תמיד was brought too early on cloudy day and had to be disposed of
 - iv. On כה"ג מקוה goes to מקוה (#1)
 - b. Rule: עבודה (during אבודה) who defecate must go to מקוה
 - i. But if: they urinate, they must re-sanctify hands and legs (קידוש ידים ורגלים)
- II. Tangent about exactitude of solar times: אברהם אבינו
 - a. אברהם ה' ספרא said מנחה exactly at midday
 - i. Challenge (יוסף): how can we learn from אברהם?
 - 1. Defense (צבא): we learn about when to perform מילה (v1) 1st thing in morning (v2)
 - ii. Rather: יוסף was bothered by the extra ½ hour for earliest ר' יוסף (פסח שחל בע"ש)
 - 1. Answer1: בית המקדש walls were not trued, hence only darkened after midday
 - 2. Answer2: אברהם was an astronomer
 - 3. Answer3: אברהם was a scholar, as we saw all ancestors with ישיבות (vv. 3-9)
 - a. א"א מרה observed the entire תורה (v. 10)
 - i. ר' אשי even rabbinic decrees from תורותי (plural)
- III. Analysis of ר' מתיא בן שמואל's description:
 - a. Perhaps: Lookout said הן:
 - i. Declaration: declared "whole eastern sky is lit up",
 - 1. And: ממונה would ask "'til הַרְ" \rightarrow "הֹן"
 - b. Or perhaps: ממונה said הן:
 - i. Question: "has the eastern sky lit up?", the lookout would ask: "'til הַרֶּי" \rightarrow "הַרֶּ"
- IV. Tangential observations about sunrise vs. moonlight
 - a. *List*: items where secondary effect is more intense than primary
 - b. Aggadic tangent: Set of דרשות on אסתר as אסתר (v. 11)